

Szivárvány a képernyőn

Az egyik moszkvai tv-férem és a Rádióipari Tudományos Kutató Intézet munkatársai elkészítették a „Rubin-401”-es nagyképernyős, színes adások vételére alkalmas tv-készüléket. A készüléket Filippov mérnök, a laboratórium vezetője mutatta be.

A kapcsolási rajzon 15 févvezető trióda és 24 lámpa található. A „bekapcsolva” feliratú gomb lenyomása után percenként megjelenik a „színes csíkozott szignál”, majd a „tv csatornára hangolás”, a „Fénycső” és a „Szintelitítés” jelzésű kapcsolók könnyed elfordítása után fehér, sárga, zöldeskék, zöld, bíbor, vörös és kék csíkok jelennek meg. Ezután válik láthatóvá a kép.

A színes kép — mint ismeretes — három szín, a vörös, a kék és a zöld szín segítségével nyerhető. A színről információt adó rádiójelzéseket az úgynevezett színesség blokk fogja fel, majd továbbítja a képső-

vények, ellentétben a „fekete-fehér” készülékektől — nem egy, hanem három elektron-ágúja van, amelynek sugara a vörös, a zöld, és a kék lumínátorhoz kapcsolódik, s ezen keresztül a képernyőre jut.

A francia-szovjet rendszerű színes tv-nek számos előnye van az USA-ban és Japánban alkalmazott rendszerrel szemben. A tv-adások megbízhatóak, a reléállomások működése egyszerű. A kutatóintézet főmérnöke közölte, hogy az USA-ban és Japánban alkalmazott színes tv-rendszer a reléállomások iránt rendkívül igényes és a legkisebb technikai hibáknál eltűnik a szín. A szovjet-francia rendszer a fekete-fehér reléállomásokot használja fel a színes adások továbbítására. Többet felvetették, hogy átalakítható-e a régi készülékek a színes adások vételére? Sajnos nem! — hangzott a válasz, azonban a közönséges tv-készülékekhez a színes adás — természetesen fekete-fehér képen.

Export 40 országba

Bláthy doktor öröke — A Góliátból törpe lett — Nagy dobozzal mérik a semmit

Brazília, a Sao Paóli egyetem laboratóriumában ma is közmegelegedésre szolgál egy ötvenöt esztendőszáz Ganz generátor. Szomszédságában szerényen meghúzódik egy nagyobb doboz; muzeális érték ez is. Fél évszázada készült „Ganz-wattszámláló”, azaz köznapin nyelven: villanyóra. A távoli dél-amerikai ország nem csupán muzeális tárgyként, nagyon is gyakorlati eszközként ismeri a magyar elektromos mérőműszereket; évente átlag ötvenezer fogyasztásmérő órát vásárol a Ganz Műszer Művek Árammérőgyáratól.

A bejegyzés éve: 1889

1897-ben dr. Bláthy Ottó Titusz, a magyar elektrotechnika nagy alakja mind-

össze huszonöt esztendő, amikor két társával együtt megalkotta a transzformátort, s huszonkilenc, amikor — 1889-ben — szabadalomként bejegyezteti „wattszámlálóját”, a róla elnevezett, s a világon mindenütt elterjedt váltakozó áramú fogyasztásmérő órát. A Villám utcai Ganz üzem a húszas években már naponta négyszáz darabot készít belőle. Pedig megszületésekor így parentálta el a technikától idegenkedő tollforgató: „adig jutottunk, hogy már nagy dobozzal mérik a semmit, a drótkban folyó villamos áramot. Egyszer tán megadatik, hogy bekukucskálhatunk e forgó-morgó valamibe: hogyanis tudja, mennyi a semmi?”.

Bláthy doktor találmányából iparág lett, a Villám utcai üzemekből pedig Gödöllőn erdők övezte gyártelep. 1966-ban 373 ezer fogyasztásmérő készült itt, s ebből negyven országba 240 ezer darab került exportra. A vásárlók között Chile, Venezuela, Brazília és más dél-amerikai országok mellett ott vannak az afrikai államok éppúgy, mint a szomszédos országok.

termécsalád tagjainak száma húsz, közöttük a világ-színvonalat jelentő, hatszorosán túlterhelhető, egyfázisú, és ötszörösen túlterhelhető háromfázisú mérők.

Az árammérőnek a „villanyórához” az elektromos manométerhez nem sok köze van. A házi árammérőt havonta, kéthavonta egyszer leolvassák, mennyit mutat, s fizetik a számlát. Olykor gyanakszunk; nem csal-e az óra? Csalhat-e, vagy pontosan méri mindig, mennyi is az a „semmi”?

Bizonyítvány Chilében

A gyárban „bevizsgálási jegyzőkönyv”-eket mutatnak. Találomra húzom ki az egyiket: a chilei szabványügyi hivatal minősítése a gyár egyik mérőtípusáról. A többi tucatnyi követelményszint mindegyike mellett a vizsgálati minősítés: „megfelelő”, „jó”. A közelmúltban húsz ország 24 egyfázisú mérőtípusát vetették tüzetes összehasonlító vizsgálat alá; a Ganz Műszer Művek Árammérőgyártásának fogyasztásmérője az élményben foglalt helyet.

Mégis: csalhat a műszer? A próbaterep falából tenyérnyi sem látszik, eltakarják a titokzatosabbnál titokzatosabb műszerek. Minden fogyasztásmérő hosszú tortúrán megy itt át, s ha valamit el is mulasztottak a hatalmas szereldei csarnokban, a patikatisztaságú szerelőszalagok mellett hiba itt „nem megy át a szűrőn”: a próbaterepben már csak tökéletesen működő órák kerülhetnek tovább. Mert Bláthy doktor szerkezete már akkor is, s ma még inkább nagyon pontosan tudja mutatni, „mennyi a semmi”...

Mészáros Ottó

A tizenöt éves menyasszony

Fiatalkorúak házasságkötései

— A jövő hónapban már tizenhat éves leszek. Van egy kéthónapos kisfiam. Sannyival három éve ismerjük egymást, a múlt héten jelentkezett felvételre a ruhagyárba. Anyámnál lakunk, ő is pártolja a szándékunkat, mert ha lesz saját kerestünk, albérletbe megyünk. Kérem, legyenek szívesek hozzájárulni a házasságkötésünkhöz.

— Mondtam a lányomnak, hogy esküdjének meg, akkor talán megkomolyodik a fiú, akivel együttél. En rendesnek tartom, igaz, hogy a ktsz-nél csak a próbaidejét töltötte le, de ha könnyebb munkát talál, akkor majd csak ott ragad. A ruhagyárban biztatták. Hiszen már húszéves, eltarthat egy családot.

— Nem igaz, hogy csavargok. Hát persze, hogy sokszor látunk az utcán, munka után járok. A verekedésbe csak véletlenül keveredtem a múltkor, amikor bevitték a rendőrségre. Talán lakást is kapnánk, ha házasságot kötünk.

A gyerek — engedély?

Nem egyszerű dolog ilyen esetben dönteni. A gyámhatóság döntése felelősséggel jár. Alapos tanulmányozást kíván minden eset. Hiszen ahány, szinte annyiféle. A példában szereplők azt is elmondották, úgy tudták, ahol gyermek van útban, vagy már meg is született, ott az egyéb körülményektől függetlenül engedélyt adnak a házasságkötésre.

Ezt a kérelmet azonban

mégis el kellett utasítani. Sem a fiatalok lány, sem húszéves élettársa nem rendelkezett állandó munkahellyel, keresettel, így tervbe vett házasságukhoz az egyik legfontosabb „kellék”, az anyagi alap hiányzott. De a másik, az érzelmi kapcsolat sem lehet meg, ahol a már felnőttnek számító férfi ennyire felelőtlen életmódot folytat.

A gyermek? A gyermek egyelőre anyjával együtt gyámkodásra szoruló korban van, s ha indokoltá válik, állami gondozásba veszik mindkettőjüket. Ha házasságot köt, már megszünt kiskorúnak lenni, s mint ilyen, esetleg további felelőtlenségek elkövetőjévé válik.

Nincs alap

Másik példa. Tizenhét éves fiú kéri a vele egykorú lánytől házasságkötésük engedélyezését.

— Gyereket várunk. Apa leszek, megkomolyodom. Egy éve dolgozom a gyárban, élettársamnak is van munkahelye.

— A fiamból sohasem lesz komoly ember. Alig maradt ki az általános iskolából, csavarogni kezdett. Akkor kérésre figyelmeztette a gyámhatóság, hogy elviszik javítótintézetbe. Egy darabig alkalmi munkás volt. Fél éve idehozta a lányt, most azt mondják, gyerekük lesz.

— Csak azért esküdjék meg vele, hogy apja legyen a gyermeknek. Különböző kibíratatlan náluk: a szülei állandóan veszekednek, minket sem túrtak eleinte, csak amióta tudják, hogy ál-

lapotos vagyok. Legszívesebben hazamennék a faluba anyámékhöz. De így? Mert ha megkötönnék a házasságot, s utána mindjárt elválnék, akkor nem szólnának meg.

— Ezeknél sem láttuk a házasságkötés megalapozottságát, a kérelmet elutasítottuk. — Jankó László, az I. kerületi tanács gyámügyi főelőadója ellenkező példával is szolgál.

Ha komoly emberek...

— Két hónappal ezelőtt járultunk hozzá egy 17 éves lány házasságkötéséhez. Szülei külön élnek, de mindkettőjük támogatta a kérelmet, amely megalapozottnak látszott. Persze, társadalmi aktivistáinkkal mi is meggyőződünk az indokok valóságában. A lány anyjával él, évek óta egy munkahelyen dolgozik, havonta 1500 forintot keres, bűtora is van, s a hatóság orvosi bizonyítvánnyal igazolta, hogy alkalmas a házasságra. Völegénye ugyanabban a házban lakik szüleiével, kétezer forintot keres, katona volt, a lányt iskolás kora óta ismeri és szereti. Mindkettőjükről pártoló véleményét adtak munkahelyeik vezetői is. Lakásuk a lány édesanyjánál biztosítva van.

— Azóta boldog házasok, levélben köszönték meg hozzájárulásunkat.

Mindig többen

Aránylag nem sok azoknak a száma, akik mint fiatalok kérnek házasságkötési engedélyt. Igaz, azért minden évben többen vannak. Az I. kerületben 1965-ben 15-en, tavaly 19-en, idén az első fél évben 14-en nyújtottak be ilyen kérelmet. S 1966-ban a kerületi anyakönyvvezetőnél 620-an kötöttek házasságot, köztük azok a fiatalok is, akiknek a 19 közül erre engedélyt adtak.

A gyámhatóság valamennyi ügyet körültekintéssel intézi. Beszélgetnek külön-külön a fiatalokkal, hogy meggyőződjenek szándékuk komolyságáról, sokszor komolytalanságáról. Megkérdezik a szülőket, a munkahelyi vezetőket, munkatársakat, az ifjúsági szervezet véleményét.

Hogy helyes-e némelyik esetben az engedélyezés, azt a házasságban eltöltött évek döntik el. A párválasztás a felnőtté válás lehet elhibázott, rosszul sikerült, nemcsak a fiatalokéknál.

Kondorosi János

A jobbért nem kár feláldozni

Peredi Lajos, a gyár főkonstruktőre egyike dr. Bláthy Ottó tanítványainak, már negyven év óta részese az árammérő-gyártásnak, s az iparágban ma is alapvetőnek tartja Bláthy doktor utmutatását: a jobbért a meglovót nem kár feláldozni. Mit „áldoztak” fel évtizedek során? Az első wattszámláló súlya 30–35 kilogramm volt; ma mindössze két kiló, s a törpévé lett Góliát teljesítménye ugyanakkor többszöröse a réginek. 1945-ig mindössze három típus készült, ma a

Országos hírű irodabútorok Szegedről

A Tisza márkának mind nagyobb tekintélye van a hazai és külföldi szakemberek, s a közönség körében; ehhez pedig nem kevéssel járult hozzá a Tisza Bútoripari Vállalat szegedi gyáregysége.

A Lenin körüti bútorüzem, mint ismeretes, irodai berendezéseket állít elő, mind nagyobb mennyiségben. Ehhez ajánlólevélként csatolja az egyre javuló minőségét; a modern vonalakat, az esztétikumot és a célszerűséget. Íróasztalok, irodai szekrények s még egy sor egyéb bútor készül itt. Jelentős részük hazánkban gyarapítja az intézményeket, de jut belőlük kivitelle is. Legújabbban szíriai megrendelésre redőnyös bútorokat; gyártnak, abból a típusból, amelyik tavaly elsődleges lett a Könyvtári Minisztérium pályázatán. A harmadik negyedévben 500 darabot, s a negyedikben is ugyanennyit készítenek a mutatós berendezésből exportra. Ebben az évben új típusú csövászes íróasztalokat is gyártnak, ebből 1500 készült el augusztus végéig, valamennyit beföldön hozza forgalomba a Bútorértékesítő Vállalat.

Az egyedi bútorokon kívüli teljes dolgozószoba garnitúrákat is gyártnak. Az első ilyen berendezésből, amely a Tisza-1. nevet kapta, idén 120-at adnak át a kereskedelemlennek. Az újabb garnitúrából, a Tisza-2-ből — amelyet a könnyűipar legszebb terméke cím illet a BNV óta — szintén megkezdődött a gyártás, év végéig 12 dolgozószoba készül el ebből a típusból.

Nagy munkát jelent, de egyben az elismerést is felső

fokon fejezi ki, hogy az Országos Széchenyi Könyvtár is az üzletfelek sorába lépett; az utolsó három hónapban már ennek a tekintélyes intézménynek is dolgoznak az üzemben. Ismeretes, hogy a nagyhírű könyvtár előkelő helyet kapott, a budai várba költözik majd. Az új bútorzatot teljes egészében a szegediek fogják gyártani. Az ötmillió forintot berendezésből idén egymillió forint értékű — speciális igényeknek, különleges követelményeknek megfelelő — asztalt és szekrényt állítanak elő. Az első mintadarab már készen áll, s elnyerte a megrendelők tetszését.

Az eltelt nyolc hónap jó eredményeket hozott, 102 számlalétra teljesítette eddigi tervét az üzem. Ennek ismeretében reálisnak látszik az a kétféle tízfeljesítés, amelyet a bútorgyári kollektíva célul tűzött ki maga elé.

S. M.

Jön a „maxi-csizma”

Tavaly már nagy sikert aratott az OKISZ kollekciója, s az előzőlelekből úgy tűnik, az elismerés az idén sem marad el.

Milyen a legújabb cipődivat? Előszóval hordják a többféle élénk színű lakkbőrből készült cipőket és nagyon divatos a nadrágkötőszőz val, romantikus jellegű, szögletes sarkú, nyelv- és gömbölyített orrú to-

Kossuth- emlékünnepe Sumenben

Kossuth Lajos születésének 165. évfordulóján emlékünnepeket tartottak Sumenben, ahol 1849. november 21-től 1850 február 16-ig menekedek talált az emigrációba kényszerült Kossuth. A sumeni városi tanács nevében Kecsedszies, a tanács végrehajtó bizottságának elnöke, a magyar nagykövetség nevében dr. Pintér Gyula tanácsos megkoszorúzta Kossuthnak Sumen központi terén felállított mellszobrát.

Magyar filmhét Londonban

Szeptember 25-től magyar filmhét kezdődik Londonban. Bemutatják a Paccsirta, a Hideg napok, a Szegénylegények, az Egy magyar nábob, Kárpáthy Zoltán, az Utószó és az Apa című filmeket. A filmhéten magyar küldöttség is részt vesz.

Továbbképzés Csongrád megyei KISZ-vezetők részére

A KISZ Csongrád megyei vezető szerveinek munkatársai — a megyei bizottság, a városi és a járási bizottságok tisztviselői — számára négy napos továbbképzést rendeztek Szegeden.

A továbbképzés csaknem száz résztvevőjének többe között előadást tartott dr. Komocsin Mihály, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára, aki a gazdaságirányítás kérdéseivel foglalkozott, különös tekintettel a Csongrád megyei saját viszonyokra. A KISZ irányítói munkája és munkastílusa volt a témája Szógi Béla, a KISZ Csongrád megyei bizottsága első titkára előadásának. Oláh Miklós, a KISZ Csongrád megyei bizottságának osztályvezetője a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójával kapcsolatos előkészületekről, KISZ feladatairól beszélt. Időszerű katonai-politikai kérdésekkel foglalkozott Molnár Béla őrnagy.

Az értekezlet ma, csütörtökön ér véget Vajó Péternek, a KISZ Központi Bizottsága titkárnak konzultációs előadásával, amely a KISZ VII. kongresszusa utáni legidősebb tennivalókkal foglalkozott. A záróestet azonban már szerdán este megrendezték, hogy a megye különböző városából jött fiatalok is jelen lehessenek. Ezen a vidám hangulatú összejövetelen, ahol a Szegedi Nemzeti Színház néhány művésze adott műsort, részt vettek a KISZ megyei és városi vezetői is. A három Kovács — Kovács Zsuzsa, Kovács János, Kovács Gyula — és Mártha Edit, a Nemzeti Színház tagjai dalokat, operettrészleteket adtak elő. Kovács János magánszámai most is sok tapsot kaptak. A műsor után tánc következett.

A fénykép ma már nem luxus Fényképeztesse Ön is!

Műtermekink: Szegeden:

Kárász u. 7. sz.

Széchenyi tér 7. sz.

Lenin krt. 44. sz.

Riport és amatőr részleg:

Hódmező-

vásárhelyen

Lenin u. 21. sz.

Felszabadulás u. 2. sz.

Szentes:

Ady E. u. 5. sz.

Szegvár

Székkutas

Szegedi Fényképész Szövetkezet